

28. travnja 2017.

broj 114

KU ZI S!

LIST ZA MLADEŽ

6-7

TEMA:

PRIPREME ZA FAKULTET

8-9

REPORTAŽA:

AMSTERDAM

17

MODA:

TRAPERICE

2

20-21

GLAZBA:

SPUTNIK

FOTO MJESECA

POZDRAV S EKSURZIJE

List je besplatan

Osnivač: NIU Hrvatska riječ

Nakladnik: NIU Hrvatska riječ

Trg cara Jovana Nenada 15/II

24000 Subotica

Za nakladnika: Ivan Ušumović

Urednik izdanja: Davor Bašić Palković

Suradnici: Klara Dulić, Maja Štetaković,

Ivan Čavrgov, Nevena Balažević,

Donna Diana Prčić, Antonija Dević

Lektura: Zlatko Romić

Korektura: Davor Bašić Palković

Tehnički prijelom: Thomas Šujić,

Jelena Ademi

Fotografije: Antonija Dević, Vedran Jegić

E-mail: kuzis07@gmail.com

Web: www.hrvatskarijec.rs/stranica/kuzis/

Tisak: Doo Magyar Szó Kft, Novi Sad

List izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu, javno informiranje i odnose s vjerskim zajednicama

TREND

Riječ *trend* sve je raširenija u svakodnevnoj komunikaciji, ali se čini kako mnogi još uvijek nisu sigurni u njeno točno značenje. Prema definiciji *Hrvatskog leksikona*, *trend* (engl. riječ) se formulira kao opća sklonost, tendencija, težnja; smjer kretanja kakva društvena procesa ili pojave koji prevladava u određenom razdoblju.

Super, onda istog trenutka prelazimo na ovoproljetni modni trend u kome će za žensku populaciju, prema najavama stručnjaka, dominirati retro trend haljina na preklop ili kopčanje. Stil pedesetih koje su nosile naše bake ili nekim mlađima čak i prabake. Zanimljivo, zar ne? Klasika je ponovno u modi, što je posve ok. Iskreno, treba se povremeno vratiti i standardnom, ženstvenijem načinu odijevanja i zaboraviti malo na traperice i hlače. Konačno, dolazi ljepše i toplije vrijeme, kada se ionako treba što laganije odijevati. Uz spomenute haljine, kao nastavak već višegodišnjeg trenda idu (uvijek) baletanke, također dio starovremenskog trenda koji je ponovno zaživio još prije nekih desetak godina.

E, sad. Opći trend, posljednjih nekoliko godina je korištenje svih mogućih izuma IT tehnologije (kompovi, tableti i naravno, neizbježni pametni mobiteli). Zašto ne bismo ovoga proljeća pokrenuli trend revidiranja uporabe istih? Koliko je to naravno moguće.

Vraćajući se na početak ove kratke storije, napravimo paralelu s našim već spomenutim bakama ili čak prabakama. One nisu imale problema s mobitelima, *lajkovima*, instagramom ili *faceom*. O PC-ima i tabletima da i ne govorimo.

One su imale problem kako biti što ljepše i dotjeranije, te biti zapažene od naših djedova ili pradjedova. A da nije bilo tako, na posve specifičan način, ne bi bilo niti nas.

Dakle, razmislite malo drage moje o ovim dvama stvarima kao svojevrsnoj preporuci za ovo proljeće, koje je istina vremenski vrlo varljivo.

Kada je toplo, dotjerajte se i iziđite van. Uživajte na svježem zraku (terase kafića su već odavno u punom pogonu) i nastojte biti viđeni. U *trendi* garderobi ili ne, to je ipak samo vaš izbor.

Povratak haljinama i nije tako loša ideja. Pitajte svoje mame ili bake nek' zavire u dubine svojih ormara. Možda se nađe neki komad originalne retro odjeće (sigurno su ih sačuvale), obucite ih (ako možete stati u njih) i budite posve u modnom trendu ovoga proljeća.

Donna Diana Prčić

3

UVODNIK

Crtica s ekskurzije u Dubrovnik

NOVE KOLECKE ZIDINE I ŠPILJA

Nakon dugog puta iz Subotice, mi (učenici Politehničke škole iz Subotice) stigli smo u Dubrovnik, »grad kamenih kocaka«. Pogled na more, stare stilove arhitekture i ljubaznost domaćina ukazivali su nam da će ovo biti dobro putovanje.

Prvoga dana, uzbuđeni, krenuli smo u Srednju obrtničku i tehničku školu, gdje su nas dočekali novi prijatelji, učenici istog našeg smjera. Nakon druženja i razmjena iskustava glede stručnih predmeta, krenuli smo na dubrovačke gradske zidine. Šetali smo što se činilo satima, ali smo imali izvanredan pogled cijeloga puta.

Drugoga dana smo se zaputili u gradić Ston, gdje smo videli solanu i prekrasne kristale soli, te smo se zaputili u špilju Vjetrenicu. Saznali smo što se temperatura u njoj toliko mijenja, koliko je zapravo stara, te smo poslušali neke smiješno nevjerovatne mitove u vezi sa špiljom, sve dok smo gledali prekrasne oblike kamena i vode, koji su se stvarali milijunima godina.

Nakon tog napornog dana s našim prijateljima iz Obrtničke i tehničke škole zaputili smo se u grad na nezaboravan provod. Toliko ću i samo reći.

Marko Konkolić

Puno zanimljivosti I DRUŽENJA

5

Na maturalnu ekskurziju išlo je nas trideset učenika iz škola *Matko Vuković* (Subotica), *Sveti Sava* (Subotica), *Ivan Milutinović* (Subotica i Mala Bosna) i *Vladimir Nazor* (Đurđin) iz koje sam ja. Za pet dana, koliko je trajala ekskurzija, posjetili smo Vukovar, Zagreb, Nacionalni park *Plitvička jezera* i Split. Svake večeri spavali smo u učeničkim i studentskim domovima te smo upoznali i njihove učenike, odnosno studente. Također smo se svaku večer družili do kasno u noć, a zahvaljujući prijateljima tamburašima nije izostalo niti pjesme. Iako vrijeme nije bilo na našoj strani, niti kiša i hladnoća nisu nam mogli ništa!

U ponedjeljak, prvi dan putovanja smo posjetili vukovarski muzej. U Zagreb smo stigli navečer. Bio je poseban doživljaj obilaziti Zagreb po mraku, naročito jer sam bila s prijateljicama. Šetale smo se svugdje, a kao prave purgerke ušle smo i u *Muller* da se namirišemo. Naravno, sa što skupocjenijim parfemima:).

U srijedu, drugi dan smo cijeli proveli u Zagrebu. Obišli smo muzej Grada Zagreba, Gornji Grad, tržnicu Dolac, Cvjetni trg, katedralu i Hrvatsko nar-

odno kazalište. Nakon obilaska s vodičem, dobili smo satićak slobodnog vremena. Poslije ručka svi smo skupa išli u park Maksimir i zoološki vrt. Žao mi je što nismo išli na stadion *Dinamo*, iako nam je bio blizu.

Rano ujutru u četvrtak smo krenili iz Zagreba k Plitvičkim jezerima. Upozoreni od meteorologa obukli smo sve što smo ponijeli od odjeće. Ovaj nacionalni park mi se jako svidio. Poslije njega smo se uputili ka Korenici gdje smo spavali.

U petak smo bili u Splitu. Najprije smo panoramskim autobusom obilazili uži centar grada i Marjan, sve do Poljuda, a nakon toga smo uz detaljna objašnjenja vodiča prošli kroz Dioklecijanovu palaču. Vidjeli smo i kip **Grgura Ninskog**. Slobodno vrijeme smo iskoristili za fotografiranje kraj mora i na rivi. Lijep je Split, ali nadam se da ću sljedeći put kad ga posjetim biti u badiću, a ne u jakni:).

Peti dan, u subotu, smo krenuli kući. Vraćali smo se kroz Bosnu i Hercegovinu, padao je snijeg. Uživali smo u prirodi i koristili svaki preostali tren za druženje.

Josipa Dulić

KAKO SE PRIPREMA ZA FAKULTET?

Za sve učenike posljednji mjeseci školske godine su vrijeme kada se nastoji poraditi na prosjeku, vidjeti što se može popraviti i, naravno, iščekuje se već i dugi raspust. Za maturante, kojima je ostalo još mjesec i pol dana školovanja u srednjim školama, osim redovitih školskih obveza, javljaju se i nove, vezane uz nastupajuće razdoblje. Sve nas interesira tko što planira upisati, priprema li se i na koji način, ali za maturante ova pitanja zna-ju biti i dosta stresna, jer još uvijek ima neodlučnih, a osjeća se i određeni strah od svega novog što ih očekuje. S nekoliko maturantica razgovarali smo o svemu ovome, osvrćući se pomalo i na razdoblje srednje škole i njihove stavove o tome.

Izbor: ekonomija

Ivana Balog poha-đa Ekonomsku sred-nju školu *Bosa Miliće-vić* u Subotici, smjer ekonomski tehničar, tzv. opći smjer. Za-dovoljna je svojom srednjom školom, ali kaže kako treba učiti kontinuirano kako bi ostvarila dobar pro-sjek ocjena. Ivana je odličan đak, sma-tra da ju je srednja škola na neki način

pripremila za fakultet jer poslije srednje škole želi nastaviti školovanje na Ekonomskom fakultetu. Kao prednost pohađanja ekonomske srednje škole ističe upoznavanje s osnovama ekonomije, te da joj je dosta toga već poznato i ima predstavu o tome što je to zapravo ekonomija. Ivana naglašava kako bez učenja nema pozitivnog efekta u školovanju i napredovanju, pogotovo na smjeru ekonomskog tehničara, jer često imaju kontrolne zadatke i od-govaranja za ocjenu.

Za upis na Ekonomski fakultet u Subotici odlu-čila se kad je već dovoljno upoznala ekonomiju da bi mogla znati pronalazi li se u tome ili ne. Tijekom ove školske godine išla je na organizirane pripre-me na fakultetu i kaže kako su joj dosta pomogle. Zadovoljna je pripremanja i profesorima koji su se trudili da sve objasne polaznicima kako bi uspješ-no položili prijemni ispit. Osim toga, svjesna je kako mora i sama učiti i pripremati se, koliko joj to vrije-me dozvoljava – uglavnom vikendom, jer i za školu mora dosta učiti. Ivana zaključuje kako će se truditi i dati sve od sebe kako bi postigla svoj cilj.

Izbor: kemijsko inženjerstvo

Ana Dulić učenica je četvrtog razreda općeg

smjera na hrvat-skom nastavnom jeziku u Gimnaziji *Svetozar Marković* u Subotici. Osvrćući se na svoje četve-rogodišnje školo-vanje u gimnaziji, Ana kaže kako je zadovoljna izborom te škole, jer smatra kako joj je ona pru-žila dobru osnovu

za izbor studija. Još u osnovnoj školi Ana je, uz dobru nastavnicu, zavoljela kemiju i ostala je pri tome i tijekom gimnazijskog školovanja, gdje je razvijala svoje interesiranje za prirodne znanosti. Odlučila se za studij u Hrvatskoj, a osnovnoškolsko i gimnazijsko školovanje na hrvatskom jeziku smatra velikom prednošću pri pripremi za državnu maturu. Plan joj je upisati kemijsko inženjerstvo na Kemijskom fakultetu u Zagrebu. Krajem studenoga 2016. godine počela je s pripremama iz kemije na privatnim satovima. Paralelno pohađa i pripremnu nastavu iz matematike u gimnaziji.

Izbor: stomatologija

Majda Stantić također je učenica četvrtog razreda općeg smjera na hrvatskom nastavnom jeziku u Gimnaziji *Svetozar Marković* u Subotici. Evo i njenih razmišljanja koja je podijelila s čitateljima KUŽIŠ!-a:

»Izborom gimnazije sam i više nego zadovoljna. Kada bih opet upisivala, upisala bih isto i svakom bih preporučila gimnaziju. Profesori su dobri, gradivo je obimno ali je svestrano i pruža svima da se pronađu u nečemu. Za fakultet se pripremam od rujna. Oko prosjeka ocjena sam se uvijek

trudila, jer od prvog razreda želim upisati nešto u vezi s medicinskim znanostima. Smatram kako su pripreme u školi dobre, ali ne bih mogla bez privatnih satova izaći na prijemni ispit. Prešli smo cijelo gradivo, ali bih zamjerila čestu promjenu profesora i stalno navikavanje iznova. Želim upisati stomatologiju u Novom Sadu na Medicinskom fakultetu. To me privlači još od osmog razreda, mislim da se time doista želim baviti. Volim učiti, ali želim i posao gdje ću to znanje primijeniti praktično. Ovaj fakultet privukao me je prvenstveno iz interesiranja. Mislim da danas na profit ne možemo gledati puno, samo se možemo nadati boljim vremenima i da će svatko od nas biti plaćen za ono što radi. Zbog toga biram stomatologiju iz interesiranja i ljubavi.«

Klara Dulić

AMSTERDAM

što, kako, vrijedi li?

Kanali

Nizozemska je definicija kanala. Svuda ih ima, a oni su to uspjeli vrlo lijepo iskoristiti. Sve se bazira oko njih ili na njima. Vrlo je popularna i poželjna stvar jednosatna vožnja kanalom u kojoj se obiđe dosta toga. Kuće i kuće u nizu, ali nekako tih kuća nikad dosta. Sve je vrlo skladno i uređeno. Još ako vas zadesi lijepo vrijeme, uživanje je zagarantirano. Jedna zanimljiva ponuda je brodić pod nazivom *Pancake Boat*, koji u ponudu uz jednosatno krstarenje kanalima uključuje i palačinke – koliko god možeš pojesti u tih sat vremena. Ne znam za cijenu, nisam se usudio prići nečemu takvom.

Za sve koji planiraju u skoroj ili kasnijoj budućnosti posjetiti Amsterdam ovo bi mogao biti koristan članak, a za one koji ne planiraju, nadam se, u najmanju ruku, zanimljiv. Svi koji vole putovati i putuju upoznati su sigurno kako planirati put. Ja nisam jedan od njih (volim, ali me nema na putu). No, je li moguće u 2 dana osmisлити 3 dana zakanog putovanja? Svakako.

Karte

Moje putovanje počelo je praktički sredinom prvog mjeseca kada sam kupio avionsku kartu za termin od 14. do 17. travnja, uz naznaku da nema potrebe planirati već tada. I stvarno nema. Tjedan i pol prije je odlično, tjedan dana još si super na roku, no, dva dana je stresna kombinacija. Ali ne brinite ništa, ima tko misli za vas unaprijed.

U Amsterdamu možete kupiti i *Amsterdam City Card*, s već uključenim kartama za muzej, javni prijevoz, vožnju kanalom, popustima i poklonima. Naravno, sve se to može uzeti posebno tako da dobijete i više opcija za relativno iste novce. Međutim, ako nemate puno vremena, to je odlična stvar. Ako se ide na duže razdoblje, onda preporučam razmisliti i uzeti posebno karte za muzeje i posebno za prijevoz. No, za tri dana? Definitivno *Amsterdam City Card*.

Muzeji

Ako nečega, osim kanala, imaju u ogromnim količinama to su muzeji: memorijalni, povijesni, cvjetni, umjetnički... Od svjetski poznatih s kolekcijom **Rembrandta** i drugih slavnih slikara *Zlatnog doba*, **Van Gogha** i kasnijih umjetnika do onih koji postoje samo u Amsterdamu, poput *Sex muzeja*, kojeg ne znam ni gdje bih svrstao, jer nemam nikakvu namjeru tamo ulaziti. Zatim, tu su muzeji-kuće samog Rembrandta i **Anne Frank** (da, one koja je napisala *Dnevnik*). Zatim Muzej tulipana (oni su posebna priča), dijamanta, znanosti, moderne umjetnosti, *Heineken* pivovara, lista je stvarno duga i nemojte se zavaravati da ćete u tri dana stići puno obići. Pogotovo iz razloga njihovog radnog vremena. Većina muzeja počinje s radom od 10-11 sati i radi do 17-18 sati. To je glavni razlog. Vrijeme je dragocjena stvar u tako kratkom roku, a sve dragocjene stvari koje se nude iziskuju vrijeme za divljenje. Pogotovo *Rijksmuseum*, koji sadrži najveću kolekciju radova, rukotvorina i čega svega ne. Tu je i ona slika apsolutno vrijedna dugog stajanja i promatranja – Rembrandtova *Noćna straža*. S druge strane, njena konkurencija je svakako Van Gogh sa svojim radovima. Samo što on sadrži mali problem: red je ogroman. Zbog male dimenzije (veliko je donekle, ali malo naspram potražnje) broj ljudi koji može stati je puno manji u odnosu na broj koji želi ući unutra, tako da se samo na

kupovinu karte čeka sat i pol-dva, a još vam petnaestak minuta ne gine dočekati ući unutra (da, postoji i red za ući u muzej). *Rijksmuseum* je s druge strane ogromna prekrasna građevina s puno toga više za vidjeti i ako budete u dvojbi, ne očajavajte. Ođite do *Rijksmuseuma*, provjereno. Jedina mu je mana što nije uključen u *Amsterdam City Card*, no s njom imate popust na kartu, ili ako ste ispod 19, onda vam je mislim ulaz besplatan.

Tulipani

Ok, ako nečega ima u Amsterdamu, osim kanala i muzeja, to su tulipani. Tulipani su zaštitni znak Amsterdama. Oni ukrašavaju vjerojatno svaku ulicu i park, a usudit ću se reći i svaku kuću, vidjeli mi to ili ne. Dokle ide opsjednutost tulipanima u Nizozemskoj? Postoji čitav park, koji broji 7 milijuna zasađenih tulipana samo na tom polju. Ako ste fan tulipana, kao i ja, definitivno ćete uživati i shvatiti kako nema ništa loše u par milijuna tulipana viška.

Sodoma i Gomora

Lijepo nerijetko ima i svoju lošu stranu, što je prirodno. Ona se može prikriti, probati malo ublažiti, probati ispraviti, ili ako ste Nizozemska, prihvatiti punim plućima. Legalizacija marihuane i prostitucije je sigurno uvijek tema za pričanje kad se spomene Amsterdam. Mnogima je to i jedan od razloga za otići tamo, a ne sumnjam da na to gradski oci i računaju. No, nemojte se zavaravati idejom: Ako njima odgovara, što da vi imate što protiv? Priče kruže, a obično su takve i istinite, da je ispod scene trgovina bijelim robljem, drogom i drugim stvarima u kojima nema trunke dobrog. Da ne govorimo da je marihuana štetna. Ne dajte se.

Zaključak

Tko god voli vidjeti lijep grad, provozati se kanalima, uživati u cvijeću i razgledati razne kulture, Amsterdam ima sve. Muzeji, umjetnost, palačinke i slavni nizozemski vafli, sve vas to čeka i svatko je dobrodošao u Amsterdamu. Javni je prijevoz odličan i vrlo organiziran i ljudi spremni pomoći. Sve što trebate je dobra volja. Ali i ponešto novca. Čuvajte se tamo.

Ivan Čavrgov

Nacionalni dan studenata i zašto se obilježava?

ZABAVA ispred rješavanja PROBLEMA

vi, ali također treba i ukazati na sve one probleme koje treba riješiti.

Nina Šešlija kaže da su prošle godine saznali da mnogo studenata ne zna zašto se obilježava Nacionalni dan studenata.

»Obilježavanjem ovog datuma želimo informirati studente, ali isto tako želimo pokazati lijepe strane studentskog života i sve ono što za studente postoji tijekom njihovog studiranja. Silne organizacije koje postoje na razini Sveučilišta su tu upravo za studente, i oni im se mogu obratiti i pridružiti u bilo kom momentu da nauče nešto novo, da stječu nova znanja i poznanstva, da se raspitaju o svojim pravima, da napreduju i rade na sebi«, zaključila je Šešlija.

Anketa

Boris Babičković, Poljoprivredni fakultet:

»Bilo mi je skroz okej, jer sam se proveo s društvom, ali nisam oduševljen zbog količine smeća i prljavog prostora koji se stvorio uslijed proslave. Meni osobno ne predstavlja ništa taj dan, gledam ga kao svaki drugi dan i nisam upoznat s razlogom obilježavanja tog dana. Pozitivna stvar je to što stičeš nova poznanstva, družiš se, a i malo opuštanja nakon silnih ispitnih rokova uvijek godi«.

Dunja Ivković Ivandekić, Fakultet tehničkih znanosti:

»Taj dan za mene predstavlja ujedinjavanje studenata i donošenje nekih novih zajedničkih odluka, ali bih voljela da se ovakva događanja organiziraju češće, jer smatram da ne treba postojati točno određen datum da bismo se svi okupili na jednom mjestu i družili. Znam da se Nacionalni dan studenata obilježava na taj dan zbog tragičnog ubojstva jednog studenta prava na studentskim demonstracijama«.

Mario Vojnić Zelić, Fakultet tehničkih znanosti:

»Za Dan studenata sam se proveo vrhunski. Taj dan sam iskoristio da se malo opustim od učenja i da se družim s kolegama kako s mog smjera, tako i s ostalim poznanicima koji također studiraju. Za mene Dan studenata predstavlja dan kada studenti trebaju predahnuti od učenja, predavanja i bilo kojih drugih obveza na fakultetu. Stvarno nemam predstavu zašto je baš 4. travnja Dan studenata«.

Kristina Ivković Ivandekić

Nacionalni dan studenata se i u studentskom gradu, kakav je Novi Sad, obilježava svake godine 4. travnja. Ove godine, zbog postojećih prosvjeda, Studentska asocijacija Sveučilišta u Novom Sadu je pomjerila cjelokupni program za 6. travanj. Usprkos tome, Fakultet tehničkih znanosti se 4. travnja prihvatio organizacije tog dana, jer je postojao veliki broj nezadovoljnih studenata koji su negodovali što će se ovakav dan pomjeriti zbog prosvjeda. Tako su studenti ove godine dva puta slavili Dan studenata – 4. i 6. travnja. Razlika je bila u zabavnim, edukativnim i sportskim aktivnostima koje su održane 6. travnja, a kojih nije bilo 4. travnja, dok je broj studenata bio podjednako velik.

Sajam i DJ-evi

Kao i svake godine, raznorazne aktivnosti, radio-nice i nagradne igre se nalaze na prostoru između studentskih domova *Veljko Vlahović* i *Slobodan Bajić*. DJ pušta glazbu cijeli dan, dok se studenti polako okupljaju, razgovaraju i druže. Članica organizacijskog tima Nacionalnog dana studenata **Nina Šešlija** kaže kako je ovogodišnja manifestacija prošla odlično i bez problema.

»Program koji se trebao održati 4. travnja pomjeren je za 6. travnja i sastojao se od malog sajma studentskih, omladinskih i strukovnih organizacija koje djeluju na nivou Sveučilišta i Novog Sada i glazbenog dijela za koji su bili zaduženi mladi novosadski DJ-evi«, rekla je Šešlija i dodala kako zbog suradnje s Gradskom čistoćom nisu imali nikakvih problema sa smećem i otpadom jutro poslije.

(Ne)poznati povod

Studenti su se, po reakcijama mnogih, sjajno proveli, ali glavno pitanje je znaju li uopće zašto se obilježava njihov dan, što smo pokušali otkriti i u našoj anketi. Nacionalni dan studenata se održava u znak sjećanja na **Žarka Marinovića**, studenta prava koji je izgubio život u studentskim demonstracijama 1936. godine. Dan studenata jeste prilika da se sla-

Jedan pogled na *Prosvjed protiv diktature*

MLADI SU SE PROBUDILI

Pred Narodnom skupštinom u Beogradu početkom ovoga mjeseca, 3. travnja, spontano se okupilo nekoliko tisuća ljudi u znaku prosvjeda protiv diktature premijera/predsjednika **Aleksandra Vučića**. Ti ljudi su mahom studenti, nezadovoljni stanjem u državi. Prosvjed iz Beograda proširio se kasnije i na Novi Sad, Niš, Suboticu te druge gradove, a studentima su se pridružili i stariji ljudi, obitelji...

Nekoliko dana kasnije formulirani su i zahtjevi prosvjednika. To su: osiguravanje fer i slobodnih izbora, sloboda medija, departizacija, decentralizacija, zaštita prava i poboljšanje statusa svih radnika, zaštita životnog standarda stanovništva, te u potpunosti javno financirano i svima dostupno obrazovanje i zdravstvo.

Ne želimo odlaziti

Prosvjede studenata skoro jednoglasno je podržala oporba. Ista ta oporba, koja se u posljednjih pet godina nije mogla složiti oko najosnovnijih postupaka kako bi išta promijenila u društvu. Ista ta oporba koja je svojom retorikom još dodatno dijelila napaćene ljude diljem Srbije.

Ovi prosvjedi su nazivani prosvjedima pijanih studenata i stranih plaćenika itd., pri čemu se nije razmišljalo o silnim mladim ljudima punih ambicija i punih volje za životom koji zbog ove i prošlih vlasti moraju tražiti život za sebe izvan granica zemlje u kojoj su odrasli. Zemlje u kojoj su naučili hodati, pjevati, pisati; u kojoj su upoznali prve ljubavi... Političari svih opcija (čast izuzetcima) su vodili državu ka raspadu previše dugo zbog čega su brojne obitelji odlazile u daleke kanade, australije i mnoge druge zemlje. I za sve to vrijeme srce ove zemlje, njeni mladi, su trpjeli poniženja, misleći da život treba biti takav kakav im se nudi. Međutim, dogodilo se nešto novo. Mladi su se probudili. Političari bi

trebali shvatiti sada koliko su ovi prosvjedi veliki, jer se uspavano srce Srbije probudilo iz dubokog sna i to ne zbog nekog političara već zbog toga što se nije moglo više šutjeti. Vatra te beogradske pobune se proširila brzinom svjetlosti i sada jedna generacija provodi svoju mladost na prosvjedima u kojima traže bolje za svoju zemlju. Prosvjede su podržali i policajci i vojska. Mnogo godina je prošlo u melankoliji i šutnji pred očiglednom nepravdom. Ovi prosvjedi pojavili su se niotkuda, nisu ih organizirali neki političari iz oporbe ili neke strane agencije. To je izazvao nezadovoljstva mladih ljudi u ovoj državi.

Prosvjed u Subotici

Prosvjedi u Subotici su također spontano pokrenuti. Nekolicina subotičkih studenata pozvala je sugrađane putem društvenih mreža da izađu na trg i prosvjeduju skupa sa svojim prijateljima i rodbinom. Iako je Subotica po svojoj prirodi manji i miran grad, iznenadio je pozitivno te prve noći svakog tko u njemu živi. Ponosite glave smo išli ulicom i pokazivali svima u našem gradu da se iskreno ne bojimo jer ima nas koji isto mislimo i koji istom strijemimo. Uz zviždanje i bubnjeve nastavljani su prosvjedi dalje. Pridruživali su se novi ljudi, a ostajali neki stari. Čuvari vatre se svaki dan viđaju na Trgu slobode kod Narodnog kazališta.

Prosvjedi su često u medijima, a u dijelu medija napadaju ih, navodeći kako nemaju cilja i kako se time neće ništa postići. Međutim, dok pišem ovaj tekst borba se nastavlja skoro jednako uporna kao i prvog dana. Zašto? Zato što je budućnost ljudi u ovoj državi vrednija od jednog sendviča i tisuću dinara. Nije važno hoće li nas na ulici i na trgu biti 30 ili 3.000, pokazujemo svakim danom da se ne plašimo nikoga. Zato pozivam da im se svi pridružimo, i mladi i stari. Ovo je zemlja za sve naše ljude!

Vedran Horvacki

LORDE

Najbolji albumi popularne glazbe:
THE BEATLES – SGT. PEPPER'S LONELY HEARTS CLUB BAND (1967.)

Intrigantna GLAZBENA FANTAZIJA

14

Iako puno proglašavan ne samo najbitnijim ostvarenjem *Beatlesa* već i cijele žanra ovaj album to zacijelo nije. Prevazilaze ga i nadilaze *Revolver* i *Abbey Road* iste liverpulske skupine. Ali da je unio rijetko zapamćeni kaos, revoluciju u glazbenu industriju i uopće kulturu, to je nedvojbeno.

Vratimo li se u davnu 1967. godinu, kada su fanovi velike četvorke, vjerni bandu i njihovim dotadašnjim remek-djelima *Rubber Soul* i *Revolver*, u kojima su se **Paul McCartney** i **John Lennon** još tražili kao autori, vidjet ćemo i čuti kakvom su glazbenom fantazijom nagrađeni.

Ovaj briljantni album proveo je 15 tjedana na prvom mjestu *Billboardove* liste i nakon toga još pet kada je naredni, Paulov solo-trip *Magical Mystery Tour* preuzeo njegovo mjesto.

Zašto? Radi toga što su njegovo pomjeranje međa pratili i briljantni tekstovi pjesama aranžmani sir **Georgea Martina**, od McCartneyeve uzbudljive uvodne i naslovne pjesme, koju je **Hendrix** već uveliko svirao i prije oficijelna objavljivanja, preko Lennoove kaleidoskopske *Lucy In The Sky With Diamonds*, do skupne pjesme ova dva, nedvojbeno najveća autora u rocku, neponovljive *A Day In The Life*.

Usprkos tomu što album nije sadržavao nenadmašnu *Strawberry Fields Forever*, moćni singl koji je popunio prazninu između albuma *Revolver* i ovoga, album je objedinio elemente psihodelije i istočnjačke filozofije (*With You, Without You* **Georgea Harrisona** i McCartneyeva *Fixing A Hole*).

Pop-art glorifikacija albuma bila je krunisana jednim od najintrigantnijih dizajnerskih uradaka glede ovitka albuma. Dizajner **Peter Blake** smislio ga je kao kutiju poklona s gomilom poznatih lica kako iz

pop svijeta tako i iz svjetske povijesti. Neki od njih nisu se našli u finalnoj verziji.

Utjecaj ovoga albuma bio je i ostao bez presedana u popularnoj glazbi do dana današnjeg. Svjetske radio-postaje puštale su ga danonočno, a kritiča *Timesa* **Kenneth Tyron** naslovio ga je »odlučujućim djelom u povijesti zapadne civilizacije«.

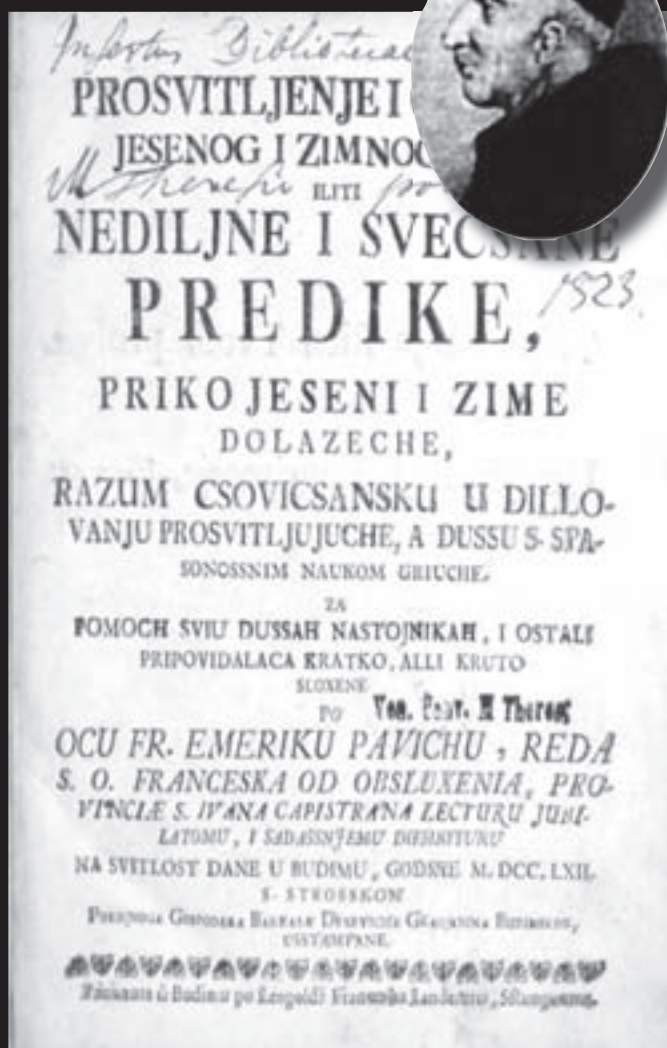
Premda je ta hiperbola davno nestala, ustupila je mesto činjenici o fantastičnom popu kojemu ambicija i melodija, preplićući se, stvaraju gotovo savršenstvo. Vrhunskih blizu 40 minuta povijesti popularne glazbe!

Robert Tilly

Emerik Pavić (1716. – 1780.)

Središnja OSOBA BUDIMSKOG KULTURNOG KRUGA

U književnosti Hrvata iz Vojvodine nagrada **Emerik Pavić** ima posebno mjesto. Utemeljena je 2011. godine, a prvi put dodijeljena 2012. za najbolju knjigu u prethodnoj godini. Cilj je nagrade, kako su naveli njezini utemeljitelji, pospiješiti sustavni pristup valorizaciji aktualne knjiške produkcije među Hrvatima u Vojvodini.

Nagrada je naziv dobila po franjevcu **Emeriku (Mirku) Paviću**, središnjoj osobi budimskog kulturnog kruga u XVIII. stoljeću. Bio je hrvatski književnik i prevoditelj iz Mađarske, teološki i filozofski pisac, pisac prvog djela iz estetike među Hrvatima u Ugarskoj, latinist, povjesničar, pjesnik...

Rođen je 1716. u Budimu. Franjevačkom je redu pristupio s 18 godina i to franjevačkoj provinciji Bosni Srebrenoj. Studirao je filozofiju na učilištu u Budimu, a kasnije bogoslovlje u Budimu i Osijeku. Te je predmete i predavao na učilištima u Baji i u Budimu, gdje je bio najistaknutija osoba novoutemeljene franjevačke provincije sv. Ivana Kapistrana i samostanski gvardijan u Budimu. U životopis mu je upisana i dužnost tajnika provincije, definitora i generalnog vizitatora u Bugarskoj.

Skupa s **Marijanom Jaićem**, **Mihovilom Radnićem**, **Matijom Petrom Katančićem**, **Grgurom Čevapovićem**, **Grgurom Peštalčićem**, **Lovrom Bračuljevićem**, **Stjepanom Vilovim** i ostalima bio je dio budimskog kruga hrvatskih franjevačkih pisaca. Budimski je krug umnogome pridonio razvitku kulture Hrvata u Ugarskoj u 18. i 19. stoljeću.

Od 1746. do 1780. uređivao je kalendare, jednostavna djela koja su u to vrijeme služila za stvaranje hrvatske čitateljske publike i razvijanje čitateljskih navika kod i obrazovno nižih slojeva stanovništva.

Za povijest hrvatskog školstva je značajan kao priređivač hrvatske početnice, za hrvatsku leksikografiju kao priređivač hrvatskog rječnika, a za hrvatsku pedagogiju kao priređivač pedagoškog priručnika. Godine 1764. je objavio lekcionar na štokavskom narječju hrvatskog jezika. Također je autor prvog priručnika biblijske povijesti na hrvatskom jeziku pod nazivom *Ogledalo temelja vire i zakona katoličanskoga* iz 1759. godine, kojeg je preveo s njemačkog jezika, a po narudžbi pečuškog biskupa **Dure Klime**. Godine 1778. je objavio spis *Oca poštovanog Goffine... uređeno književstvo*. Poznat je i kao autor koji je dopjevao djelo **Andrije Kačića Miošića**. Umro je u Budimu 1780. godine.

Tomislav Perušić

Umijeće spajanja KODNOC S KORISNIA

Sredinom ovog mjeseca imala sam priliku sudjelovati u programu pod nazivom *Social Trauma and Resilience* u organizaciji Inicijative mladih za ljudska prava u Zagrebu. Ovaj je program predstavio načine na koje umjetnost i kultura sudjeluju u procesima suočavanja s društvenim traumama iz prošlosti. Uključio je stručnjake s područja psihologije, medija, kulture i umjetnosti u raspravu o mogućnostima prevladavanja traume, povezoao osobne i kolektivne perspektive sjećanja na rat na području država bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Programu su prisustvovali i mladi iz regije, kon Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske i Srbije.

Ideja samog programa bila je propitati formiranje društvene traume, simboličkog sudjelovanja umjetnosti i medija u iskustvu traume i mogućnost konstruktivnog suočavanja s prošlošću. Kroz predavanja, panel rasprai projekcije filmova istražile su se uloge raznih protagonista u konstrukciji kolektivnog sjećanja, reprezentacija žrtve i počinitelja, dinamična povezanost kolektivne traume raznih društvenih skupina te razmjena znanja i iskustava u području suočavanja s prošlošću. gost programa bio je **Boris Cyrulnik**, francuski etolog, neurolog i psiholog koji je cjeloživotno istraživanje i rad posvetio interdisciplinarnom proučavanju prevladavanja traumatične prošlosti razvoju teorijskog pojma *resilience*.

Različite perspektive

Zašto sam odlučila predstaviti vam baš ovaj program događaja? Jedan od razloga je svakako da vas makar na bazičnoj razini uputim na koncepte suočavanja s prošlošću i društvenim traumama. Drugi razlog, ujedno i razlog koji će biti sama srž ovog teksta, je pojam interdisciplinarnosti i njegova praktična primjena. Kako ste mogli pročitati, stručnjaci i stručnjakinje iz raznih disciplina našli su se na istom mjestu u isto vrijeme i govorili o istoj problematici. Filmski i kazališni redatelji govorili su o svojim filmovima, tj. predstavama, psihijatar i psihoanalitičar je govorio o svom profesionalnom iskustvu rada s

traumatiziranom djecom, književnici i književnice su pričali o svojim romanima baziranim na tematici kolektivne ili individualne ratne traume. o je iz svog kuta, iz svoje profesionalne i osobne pozicije dao doprinos jednoj te istoj temi. Zašto je to značajno i potrebno? Radi formiranja šire slike o cjelokupnoj temi, svakako. Svaki laik bi koncept ratne traume na brzinu svrstao u područje politike ili medicine i ne bi se upuštao u detaljniju analizu istog. Iznimno je važno otvoriti dijalog o temama od društvenog značaja i o njima govoriti iz različitih perspektiva. Sve to u cilju izbjegavanja jednodimenzionalnog i isključivog pogleda na stvar, a općenito gledano i na svijet.

Praktična primjena

Napisala sam kako će biti riječi i o praktičnoj primjeni interdisciplinarnosti. Evo jednog savjeta svi-

ma vama koji muku mučite s odabirom životnog zvanja, profesije, odnosno fakulteta. Ne očajavajte! Odluka koju doneste ne obvezuje vas do kraja života. Ukoliko vas zanima politika, a imate u planu studirati modni dizajn, ništa vas ne sprječava da jednog dana dizajnirate odjevnju kolekciju koja će nositi određenu političku poruku. Arhitektica se može baviti poviješću iz profesionalnog kuta, kao što psihijatar može raditi u nevladinoj udruzi koja brine o djeci u ratom pogođenim područjima. U tome je čar interdisciplinarnosti. Imate slobodu kombinirati svoja interesovanja na koji god način želite. Mnoštvo je tečajeva koji vam mogu utoliti glad za neformalnim obrazovanjem u područjima koja vas zanimaju. Nađite načina spajanjem svojih različitih anja stvorite sebi profesiju. Nije nemoguće. su uspjeli!

Nevena Balažević

TRAPERICE

Traperice nikada ne izlaze iz mode. Miljenice su svih generacija i spolova. A posljednjih godina su se polako vratili svi modeli traperica koji su ikada dizajnirani.

Modeli širokih nogavica, jeans kilote, uske traperice, duboke, plitke, traperice do gležnjeva, do koljena kao i *boyfriend* traperice. Svi ovi modeli su pojedinačno, u jednom određenom razdoblju bili vodeći. Sada su svi na tronu i koji god model ste voljeli tijekom proteklih godina ili koji vam najbolje stoji možete bez grižnje savjesti nositi jer je upravo baš taj model ponovo ili i dalje u modi.

Jedino kod dezena omiljenih traperica morate pripaziti. I ovdje je dosta toga dozvoljeno, dijapazon je širok ali ipak su neki dezeni vodeći. Iscjepane traperice su još uvijek *in*. Svijetli *texas*, izblijedjeli *texas*, traperice na kojima su razne urbane naljepnice, ali i romantične ružice. Tamniji izblijedjeli *texas* nije *in*. Trenutno su traperice na visokoj razini u modi, te se nose i uz vrlo elegantne varijante, košuljice bluzice, štikle i šešire.

Sportski fazon je itekako zastupljen, te su uz tenisice i dukseve traperice neizbježne.

Kad smo već kod jeansa, moram još dodati da su dugačke *texas* jakne i prsluci vrlo moderni. Također se mogu kupiti i u našim većim gradovima za ne tako velike novce, a veoma ćete lijepo i zgodno izgledati u tome.

Milijana Nimčević

17

POSTOJI LI RECEPT za odgoj?

Onima koji nemaju djecu sve se čini vrlo jednostavnim i uglavnom znaju što i kako bi napravili, dok oni koji imaju djecu shvaćaju da stvari nisu uvijek ni jednostavne ni lake, odnosno, kao što je rekao **John Wilmot**: »Prije braka imao sam šest teorija o odgoju djece. Sada imam šestoro djece i nijednu teoriju.«

Univerzalnog recepta, naravno, nema jer su roditelji, djeca i životne situacije ipak jedinstveni. No, s druge strane, kako smo svi homo sapiensi, osim jedinstvenosti imamo i zajedničkih osobina tako da je neke zaključke koji se tiču svih nas ipak moguće izvući. Dakle, nema recepta – ali postoje neke utvrđene činjenice. Postoji znanja o tomu kako se dijete razvija, u kojoj dobi je sposobno što pojmiti, zašto ga muče strahovi itd.

Dvije ključne zablude

Prva zamka u koju mnogi upadaju jest da vjeruju kako je odgajati dijete nešto posve prirodno i čim ga rode znat će što i kako treba. Ako ste jedni od tih, moram vas razočarati – prirodna je jedino potreba mladunčeta zaštititi. Sve ostalo, od toga kako uloviti tigra (prije velikog broja godina) pa do toga da jedemo vilicom i nožem ili možda štapićima, je stvar društva u kojemu živimo i društvenih pravila koje moramo naučiti (onda ih možemo ili ne moramo prihvatiti pa prenijeti ili ne prenijeti na potomstvo).

Druga ključna zablude jest da će vrtić i škola odgojiti dijete. Iako su to odgojno-obrazovne ustanove, naglasak u njima je na obrazovanju. Osim toga, osnovne stvari o sebi, svijetu i drugima stječemo u vrlo ranoj dobi što znači da se ključni dio odgoja odvija doma. S obzirom na to da dijete uči, prije svega, po uzoru, svejedno je što mu vi govorili ono će raditi onako kako vidi da vi radite.

Ne znati sve

Upadnemo li u zamku i pomislimo li kako znamo sve, prestat ćemo istraživati i učiti i promaknut će

nam nova saznanja, nove ideje, nečija iskustva koja i sami možemo iskoristiti itd. Upravo je učenje novoga, istraživanje, oslanjanje na činjenice o tomu kako se djeca razvijaju i kako vide svijet – ono čemu trebamo težiti a ne receptu po principu kako da vas dijete sluša u samo 3 koraka.

Krasan uvid u osnovne razvojne faze u prvim godinama života donosi knjiga *Psihologija dobrog odgoja* (**Radmila Čulibrk**) dok *Roditeljska moć* (**Elizabeth Pantly**) svim roditeljima koji su se umorili od vikanja, moljakanja, ljutnje, podmičivanja i odustajanja nudi načine za učinkovitu komunikaciju s djetcom.

Kada počinje odgoj?

Odgoj počinje davno prije nego li se beba rodi. Naime, osnovne zaključke o svijetu i životu pa tako i o tomu kako treba odgajati dijete donijet ćemo dok smo još i sami djeca. Od rođenja do 5. godine primamo 50 posto svojeg emocionalnog programiranja a od 5. do 8. godine još 30 posto. To znači da smo do 8. godine donijeli većinu odluka i zaključaka o sebi i drugima. No, u odrasloj dobi i dalje smo sposobni mijenjati neka od svojih krivih uvjerenja – samo ih prije toga trebamo osvijestiti.

Druga ključna točka u odgoju jest trenutak kada upoznamo partnera. U prvim tjednima poznanstva svakako upoznamo neke od njegovih osobina i stavova, no mali broj parova ozbiljno uspoređi životne vrijednosti ili stavove o odgoju. Stoga mnogi roditeljski stil svojeg partnera ili partnerice upoznaju kasno, a to često rezultira problemima i nesuglasicama posebice ako se stilovi roditeljstva vrlo razlikuju.

Stilovi roditeljstva

Kada govorimo o stilu roditeljstva možemo govoriti o 4 načina odgoja djece (onako kako ih donosi knjiga *Roditeljska moć*): popustljivi roditelj, demokratski roditelj, uravnoteženi roditelj, autokratski roditelj. O popustljivom stilu i sam naziv već daje dobro objašnjenje. Glavna osobina demokratskog roditelja jest da katkada previše objašnjava kada bi u stvari trebao djelovati dok autokratski roditelj rijetko ili nimalo dopušta drugo ili drugačije mišljenje. Naravno, uravnoteženi stil je ono čemu bi roditelji trebali težiti, a kad smo već kod ravnoteže: na sreću i roditeljski stil i ravnoteža se mogu naučiti!

Marina Balažev

PRIVILEGIJA ili NAČIN ŽIVOTA?

Često stvari nisu onakve kakvima se čine na prvi pogled. Još češće, živimo život kakvim bi nam mnogi zavidjeli, ali u tome ne pronalazimo vlastitu sreću – ništa nas ne ispunjava. Prirodno je da riječ zadovoljstvo u nama izaziva pomiješana osjećanja, piše dr. **Alexander Lowen** u svojoj knjizi *Zadovoljstvo – kreativan pristup životu*. On navodi kako sve što nas čini zadovoljnim mi ustvari povezujemo s idejom dobrog. Tu se najprije misli na naša osjetila. Uživamo u dobroj hrani, u prijatnoj glazbi pa i u lijepom okruženju, prirodi... Međutim sve to sa sobom nosi i određene sumnje. Prati nas strah da će nas to zadovoljstvo skupo koštati i da će, kad tad, doći na naplatu.

Granice

Internet je pun rasprava na temu do koje granice je zadovoljstvo dobro i moguće. Jesu li zadovoljstvo i obveze dvije suprotstavljene stvari i prijetnja jedna drugoj? Grčka riječ za užitak je *hedone*, odakle izvodimo riječ hedonizam, dakle težnja za uživanjem koje je samo po sebi svrha. A o kakvom užitku je riječ i je li takav način užitka dostupan svima? Psiholozi su istraživali ovu temu i došli do zaključka da postoje dvije vrste ljudi. Prva je ona grupa ljudi koja pronalazi zadovoljstva i u najmanjim stvarima, kao što je primjerice omiljena kava ili lijep sunčani dan i oni zapravo jesu hedonisti i druga grupa ljudi koje ne mogu zadovoljiti ni sva blaga ovog svijeta te oni nikada to neće moći postati. Iako se vode polemike na temu je li preduvjet sreće novac, ipak možemo zaključiti da novac nema toliko veze s uživanjem i osjećajem zadovoljstva. Ali, ono što je važno je svakako da naše uživanje ne smije biti prijetnja drugim ljudima. Svojom slobodom ne smijemo ugrožavati druge ljude. Po hedonističkom *učenju* užitak nije povezan s luksuzom. U stvari, možemo slobodno

zaključiti da je hedonizam umijeće uživanja u malim stvarima, u svakodnevnom događajima. Treba znati pronaći sreću u svemu.

Čuda su moguća

U trenucima kada stvari ne idu kako bi trebale ići – ne očajavajte. Najveći neprijatelj ljudskoj sreći su rečenice: *Što ako ne uspijem, Što će drugi reći, Ja to ne mogu, Nisam ja za ovo...* Samo mala promjena u razmišljanju i svakodnevним ritualima može poboljšati kvalitetu našeg života bar za 50 posto, smatraju znanstvenici. Kada bi riječi *Ja to ne mogu* samo zamijenili rečenicom *Bilo bi dobro da to uspijem* sve bi nam išlo lakše. Svatko treba pronaći svoju unutarnju snagu koja ga pokreće. Baš kao što ni automobil ne ide bez svog goriva tako i mi ne funkcioniramo kada ostanemo bez svog. Važno je pronaći ono što nas pokreće i što nam daje snagu. Važno je da vjerujete jer su čuda moguća!

Kako živjeti srećnije?

Novija istraživanja govore kako su potisnute emocije ubojice našeg zdravlja. U stvari, nevjerojatna je činjenica da na nas veoma utiče i trenutak kada sebi uskratimo nešto što zaista želimo. Zbog toga, ako vam prija nova majica koju ste kupili i čuvate je samo za specijalne prilike, obucite je. Ako vas čini srećnima to jedno parče čokoladne torte, pojedite ga! Ne uskraćujte sebi takve stvari, uživajte u svemu, budite ispunjeni, budite srećni. Ne potiskujte emocije, ne zavidite, ne želite drugima zlo. Izbacite negativne misli iz sebe i mržnju prema drugima. Ne dozvolite da to uništi zdravlje, jer ono nema cijenu. Sreću treba tražiti u malim stvarima, a onaj tko je potraži taj će je i naći!

Maja Štetaković

GLAZBENI INTERVJU: SPUTNIK

PJESME ZA PLESANJE I PLAKANJE

20

SPUTNIK

Bend *Sputnik* (čita se sputnjik) nastao je inicijalno 1999. u Srijemskoj Mitrovici. Tijekom svibnja 2000. imali su i prvi koncert u tom mjestu, kao i prvu autorsku pjesmu *The Drinkable World*. Kasnije su vježbali i pokušavali proširiti priču, ali su se koncem 2001. i početkom 2002. razišli zbog kreativnih nesuglasica. Nova, druga inkarnacija benda rađa se 2012., a od originalne postave u priči ostaje samo frontmen **Žikica Milošević**.

»Imali smo tada basistu, gitaristu i muški i ženski vokal i matricu, i iako su svi članovi danas izmijenjeni, funkcioniramo na isti način. Iako ćemo dodati živi bubanj, čim prije. Sada su članovi **Anamarija Tumbas** (a.k.a. Anne Marie), koja je iz Subotice, **Viktor Vinaji**, **Vladimir Čudinov – Vovka** koji je podrijetlom iz Novosibirska ali živi ovdje u Novom Sadu i ja. Bubnjar je **Stefan Popović**, bivši član skopskog dark-benda *Kismet*. Prava šarena ekipa!«, kaže na početku razgovora Žikica.

KUŽIŠ?!: Zašto ste bend nazvali *Sputnik*?

Bend je nazvan *Sputnik* zbog ljubavi prema ruskoj avangardi, a pravopis je španjolski namjerno, da bude vizualno atraktivno i da se razlikuje od drugih koji imaju spelling Sputnik.

KUŽIŠ?!: Kako biste opisali glazbu koju svirate?

Kada smo nastajali, to je bila neka vrsta »funky Joy Division s elementima Suede i The Smiths«. Da smo tako nastavili. bili bismo nešto kao *Interpol*, *Franz Ferdinand* ili *Editors*, koji su mi bili velika inspiracija i još uvijek su. Ali kada je počelo 21. stoljeće, novi trendovi

su se pojavili, poput *synthpop revival*a, pa mi je, kada sam vidio *The Killers*, i način na koji su oni vjenčali zvuk *Duran Duran* i recimo, *The Smiths*, sinulo da bih mogao napraviti takav zvuk koji bi bio negdje na sredini gitarske muzike indie-rocka i elektropopa. Istodobno je i brza (uglavnom) ali i mračna i melankolična, pa otud mislim da je otvorena za sve, i one koji bi plesali i one koji bi plakali, i one koji žele micati kukovima i one koji žele razmišljati, i rokere i popere. Zabavno mi je da imamo puno fanova među metalcima, ali to i nije tako čudno jer je naš službeni opis »*Depeche Mode* koji sreće *Placebo*«, a mnoge metal-grupe nastale su izravno pod utjecajem *Depeche Mode*, kao *Nine Inch Nails*, *Rammstein* ili pak, *Marilyn Manson*. Naš primarni zvuk su kreirali naš prvi klavijaturist **Vladimir Moritz** iz Novog Sada, koji je na prvom albumu uradio jednu pjesmu i naš dopisni član **Domagoj Kršić** iz Virovitice, koji je odsvirao ostalih 12 pjesama. On ima sjajne projekte eksperimentalne elektronike.

KUŽIŠ?!: O čemu *Sputnik* pjeva i zašto?

Kako sam za skoro sve snimljene pjesme ja napisao tekstove (osim za dvije suradnje s *Airkid* gdje je tekstopisac bio Vovka), i *Dry Mouth* (koju smo uradili sa Domagojem, u suradnji s njegovim bendom *Cyborgs on Crack* i koja je politička), sve su ljubavne. Iz nekog razloga, ja mislim da je to osnova i da suvremena psihologija uveliko laže. Znae one mantre »radi na sebi i nauči živjeti sa sobom i budi ti uspješan i sve će biti super, ne treba ti nitko«. Mislim da je to potpuno smeće. Ja mislim da ako imaš ljubavi i nemaš ničega drugog, možda i uspiješ, ali ako nemaš ljubavi i imaš

svega, napraviti ćeš od života smeće i pakao. Eto tisuće slavnih propalih ljudi. Tako da »first things first«. Poezija je kod nas jako bitna. A ne moram je pisati samo ja. Kod nas je svi dobro pišu, ne samo Vovka, već i Anamarija i Viktor. Vidjet ćemo što vrijeme nosi.

KUŽIŠ?! Imate nekoliko snimljenih video spotova koji se mogu pogledati na youtubeu. Je li to danas najbolji način za promociju glazbe?

Pa ja sam primijetio da kad staviš samo Audio Only statički video na YouTube ili staviš na Soundcloud, Bandcamp i gdje sve ne, da je suvremena civilizacija toliko površna i okrenuta video-nadražajima da se mnogo slabije dopre do slušatelja. Treba biti prisutan svugdje i svuda, od videa i TV-a, radija i portala i tiska, pa naravno, do live nastupa, koji su kruna svega i bez čega, ruku na srce, nisi 100 posto glazbenik niti ćeš imati 100 posto utjecaja kojeg si želio i kome si težio. A ja sam ipak ona *Beavis and Butthead* MTV-generacija koja je satima gledala spotove, pa ih posebno volim.

KUŽIŠ?! Počeli ste s live nastupima, dosad ste svirali u Beogradu, Subotici i Novom Sadu. Koji su daljni planovi glede svirki?

Evo zasad smo opet u tom trokutu, dogovorili smo još jedan nastup u Subotici, 19. svibnja u kafeu *Grunf*, pa onda vjerojatno početkom lipnja u Novom Sadu. Vidim da je zbog Uskrsa mnogo ljudi bilo odsutno tijekom naše prve svirke u Novom Sadu i da traže ponavljanje čim prije, pa ćemo vidjeti gde i kada može. Želio bih uraditi i svirku u Srijemskoj Mitrovici, i imamo jedan poziv na otvorenom u kulturnom art-klubu, javit ćemo kada. Ako skupimo par bendova, otvorit ćemo koncertnu sezonu u čuvenom Hrvatskom domu u Mitrovici. Kako se mi družimo s *Giftom*, s kojima smo svirali dva puta, ukoliko oni dogovore Beograd ili Zrenjanin, a nama se to uklopi, rado ćemo i to pokriti. Naša izdavačka kuća *Take It Or Leave It Records* nam je obećala da kada budemo imali pun koncertni nastup od 15+ pjesama, da možemo i samostalno otvoriti Beograd (sad smo svirali 8 pjesama u Subotici i 10 u Novom Sadu, stalno dodajemo još). Sad kad znaju da konačno sviramo, zvat će nas. Počeli smo i s laganim prijavama na festivale. Zagreb nas je nešto lijepo prihvatio, od

radija do kritika, pa bi to bilo fino otvoriti ta vrata. Kako reče jedan umjetnik iz Zagreba: »To je zvuk koji Zagreb voli«. Go west!

KUŽIŠ?! Kako vidite svoju poziciju na domaćoj sceni?

Lokalna scena u regiji se znatno popravila. Od 2007. naovamo nastalo je jako puno dobrih bendova u posljednjem desetljeću. Ali opet mnoge tendencije su pomalo *Dani mrmota*. Ima i svježih stvari, koje ja volim, kao što su *Bitipatibi*, *Stray Dogg*, *Artan Lili*, *Lollobrigida*, *Nipple People*, *Hemendex*, a make-donska indie-scena je jaka. Brine me popularnost folk-rock bendova koji su šatro »šaljivi«. Pa ipak, ja mislim da je premalo bendova u našem dijelu spektra, gdje je neka suvremenija glazba s primjesama elektronike. To nas čini prilično različitim u odnosu na druge, a ja se šalim da mi »samo hitove pravimo«, odnosno pjesme su melodične i lako pamtljive, za razliku od mnogih drugih bendova koji vole zakomplicirati stvari. Mislim da je put ispred nas svijetao i vremenska progroza dobra!

KUŽIŠ?! Kada mo emo očekivati vaš prvi album?

Plan je da tijekom svibnja svih 13 pjesama bude smiksano i producirano. To radi maestralni **Valerijan Buila**, a dosad smo izbacili 9 pjesama sa tog albuma (8 pjesama s pjevanjem i 1 instrumental). Planiramo da sve bude gotovo do 13. svibnja kada je moj rođendan, a onda preuzima *Take It Or Leave It Records*. Vezan sam za broj 13 zbog rođendana, pa otud i toliko pjesama (da bude na svakom albumu).

KUŽIŠ?! Daljni planovi?

Nove pjesme, novi nastupi, veći nastupi. Bitno je reći ono što osjećaš. Zabavno je da smo već cijeli drugi album napisali i djelomice snimili. Nove pjesme su na momente i sporije i depresivnije, ali ima puno baš brzih i dinamičnih, takoreći veselih. Mijenjamo se, kao što smo i dosad lansirali pjesme od kojih je svaka bila drugačija. Želio bih da krenemo ozbiljnije s festivalima. Svirke su ipak krasan osjećaj, a i ostali u bendu su istoga mišljenja.

Antonija Dević

Radionica Na sav glas! u Subotici

Dvodnevna radionica *Na sav glas!!!* bit će održana u Omladinskom klubu *Skladište* u Subotici u petak, 12. svibnja, od 19 do 21.30 sati i u subotu, 13. svibnja, od 16 do 18.30 sati. Radioničari će biti u prilici probuditi svoj glas, osmijeliti se pjevati na sav glas kao i uživati u pjevanju. Voditeljica radionice **Gloria Lindeman** vodit će polaznike kroz vježbe zagrijavanja glasa i tijela (jer je glas dio tijela), uz vokalne-ritmičke igre i improvizacije, a polaznici će naučiti i nekoliko pjesama iz raznih krajeva svijeta: Škotske, Španjolske, Gruzije, Afrike.

Sudjelovanje je besplatno, ali je neophodna prijava zbog ograničenog broja sudionika. Prijave se vrše putem elektroničke pošte na mail: office@danilokis.rs ili putem telefona na broj: 024/523-566.

22 Wovenhand u Novom Sadu

Kulturni američki bend *Wovenhand* održat će koncert 18. svibnja u klubu *Firchie Think Tank Studio* u Novom Sadu u organizaciji koncertne agencije *Rock Svirke*, s početkom u 21 sat. Glazba benda *Wovenhand* je mješavina neofolka, post-rocka, punka i alternativnog countryja.

Ulaznice se mogu kupiti u preporodaji po cijenama od 1000, te kasnije 1300 dinara, a na dan koncerta stajat će 1600 dinara.

Festival Omladina 2017. u Subotici

Festival *Omladina 2017.* bit će održan u subotu, 20. svibnja, u HKC-u *Bunjevačko kolo* u Subotici. U natjecateljskom dijelu programa nastupit će 8 bendova iz regije. U revijalnom dijelu programa nastupit će poznati alternativni rock bendovi *Artan Lili* i *E-play* te DJ-evi **Neomodern** i **Mona Lacko**. Ulaz je besplatan do 21 sat, nakon čega se naplaćuje i stajat će 400 dinara.

Raspisan je i natječaj za nove kompozicije koje će biti izvedene na Festivalu. Natječaj je otvoren do 5. svibnja. Više informacija na internetskoj stranici Festivala – www.festivalomladina.org. Organizator Festivala je Ured za mlade Grada Subotice.

Exit Ljeto ljubavi 2017.

Exit tim ove godine spojiti će čak četiri festivala u regiju u jedinstveno *Exit Ljeto ljubavi 2017.* Prvi u nizu je *Sea Star*, novi festival u Istri koji će 26. i 27. svibnja biti održan u Umagu. Sljedeći je *Revolution festival* u Temišvaru, 2. i 3. lipnja, a odmah nakon *Exit* festivala, slijedi četvrto izdanje *Sea Dance* festivala od 13. do 15. srpnja.

Uz već ranije najavljene zvijezde, na *Exitu* će ove godine nastupiti i britanska senzacija *Years & Years*, a nultoga dana festivala svjestki poznati indie rock band *Killers*. Više informacija o programu i ulaznicama na www.exitfest.org.

Sea Star u Umagu

Impozantan, eklektičan i uzbudljiv miks izvođača ugostit će prvo izdanje umaškog festivala *Sea Star* koje će biti održano 26. i 27. svibnja u organizaciji EXIT tima. Na dvije glavne festivalske pozornice u kompleksu *Stella Maris* nastupit će svjetski i regionalno poznata glazbena imena; *Prodigy*, *Fatboy Slim*, *Modestep*, *Dubioza kolektiv*, *Urban & 4*, *Pipschips&videoclips*, *Artan Lili*, *Elemental*, *Jonathan*, *Bad Copy*, *Brkovi*, *Umek*, **Paul Kalkbrenner**, *Spiller* i drugi. Artisti koji nastupaju na ostale četiri bine – *Exotic Laguni*, *Zion Beatsu*, *Silent Octopusu* i *Cinema Stageu* – biti objavljeni ovih dana, kao i program nultog dana (četvrtak, 25. svibnja) i »dana poslije« (nedjelja, 28. svibnja). Više informacija o programu, ulaznicama, smještaju i prijevozu možete pronaći na www.seastarfestival.com.

Svemirko – Vanilija

Svemirko je one man bend, kojega čini **Marko Vuković**, glazbenik i producent iz Đakova, trenutno nastanjen u Zagrebu. Za svoj prvijenac *Vanilija*, koji sadrži 9 pjesama, kaže da je to »zbirka intenzivnih, zvučno-aromatičnih i plesnih emo-macho pop pjesama, novog derivata synth-pop žanra, koji je svojevremeno žario i palio među širim slušateljstvom zemalja koje nastanjuju narodi južnih Slavena.«

A evo što je o albumu zapisao kritičar portala *muzika.hr*: »Ako tražite nešto posebno i drugačije, a opet vrlo radiofonično i prepoznatljivo, te prije svega novo, *Svemirko* je definitivno vrlo dobar izbor. Za razliku od nekih prvijenaca kod nas, ovdje je sve na svojem mjestu, od prpošnjeg početka do nešto zatvorenijeg kraja što samo govori da se radi o majstoru zanata koji nije utukao svoje vrijeme na prošlim projektima (Nikonar, Kimekai)«.

Album možete preslušati na bandcampu.

K. U.

Čuvari galaksije 2

Ukina je stigao drugi dio *Čuvara galaksije*. Film nastavlja pustolovinu ekipe koja prelazi granice svemira. Čuvari se moraju boriti da održe svoju novo-stečenu obitelj na okupu dok otkrivaju tajnu pravog porijekla **Petera Quilla**. Stari neprijatelji postati će saveznici, a fanovima omiljeni likovi iz klasičnih stripova priskočit će u pomoć našim junacima dok se *Marvel Cinematic Universe* nastavlja širiti.

Redatelj **James Gunn** je ponovno okupio sjajnu glumačku ekipu koju čine: **Chris Pratt** kao Peter Quill, **Zoe Saldana** kao Gamora, **Bradley Cooper** koji posuđuje glas Rocketu, **Vin Diesel** koji posuđuje glas Baby Grootu, **Kurt Russell** kao Ego i mnogi drugi. U jednom od intervjua koje je dao prije premijere filma James Gunn je rekao kako će u drugom dijelu filma biti odgovoreno na mnoga pitanja koja su ostala visjeti u zraku na kraju prvog dijela. Je li tome tako, uvjerite se sami. Film svakako preporučam. Kako zbog sjajne glumačke postave, tako i zbog sjajnog humora.

N. Balažević

Meša Selimović – Ostrvo

Ostrvo je roman uglednog i nagrađivanog pisca **Meše Selimovića**. Priča je to o dvoje ljudi koji na usamljenom otoku pokušavaju dosegnuti davno izgubljeni smisao. Knjiga je odijeljena u deventnaest poglavlja, a svako od njih može se čitati i odvojeno od ostalih. Ovo djelo satkano je od razmatranja nad smislom života, ali i obilato prožeto introspekcijom i jednom formom razgovora sa samim sobom. Djelo je i filozofsko, ali pročišćeno od teško razumljivih formulacija, svedeno na razumljiv i neposredan, istovremeno i lirski izraz.

»Sudbina me je postavila na ovu stazu, za drugu ne znam, i koračat ću po njoj dok u meni ima snage. Ovdje sam ugledao nebeski beskraj i pučinu na kojoj mi se oko odmara, i ovo ne bih zamijenio ni za jedan kraj na svijetu.«

K. Dulić

